

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 16.12.1988, sp. zn. 1 Tz 33/88, ECLI:CZ:NS:1988:1.TZ.33.1988.1

Číslo: 27/1989

Právní věta: Protokol o výpovědi svědka, který má právo odepřít výpověď podle § 100, je možno u hlavního líčení číst jen za předpokladu, že před výslechem, jehož se protokol týká, byl o svém právu řádně poučen a výslovně prohlásil, že ho nepoužívá. Tato podmínka uvedená v ustanovení § 211 odst. 3 věta druhá, tj. pro případ, kdy svědek odepřel vypovídat u hlavního líčení, ale i pro případy uvedené v § 211 odst. 1 a odst. 2 tr. ř., např. jestliže se svědek v hlavním líčení odchyluje v podstatných bodech od své dřívější výpovědi (§ 211 odst. 2 písm. b/ tr. ř.).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 16.12.1988

Spisová značka: 1 Tz 33/88

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dokazování, Výslech svědka

Předpisy: 141/1961 Sb. § 100

§ 211 odst. 1

§ 211 odst. 2

§ 211 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 27

Protokol o výpovědi svědka, který má právo odepřít výpověď podle § 100, je možno u hlavního líčení číst jen za předpokladu, že před výslechem, jehož se protokol týká, byl o svém právu řádně poučen a výslovně prohlásil, že ho nepoužívá. Tato podmínka uvedená v ustanovení § 211 odst. 3 věta druhá, tj. pro případ, kdy svědek odepřel vypovídat u hlavního líčení, ale i pro případy uvedené v § 211 odst. 1 a odst. 2 tr. ř., např. jestliže se svědek v hlavním líčení odchyluje v podstatných bodech od své dřívější výpovědi (§ 211 odst. 2 písm. b/ tr. ř.).

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 16. prosince 1988 sp. zn. [1 Tz 33/88](#).)

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudek okresního soudu v Mladé Boleslavi z 21. března 1988 sp. zn. 3 T 13/88 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

V trestní věci obviněného M. D. se konalo přípravné řízení formou vyhledávání pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1 písm. a) tr. zák. a pro přečin proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. Trestní stíhání pro skutek kvalifikovaný jako trestný čin podvodu bylo nakonec zastaveno podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. a prokurátor podal soudu pouze návrh na potrestání obviněného pro přečin proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. záležející v tom, že obviněný dne 27. 6. 1987 v odpoledních hodinách v obci Skalsko, okr. Mladá Boleslav, v bytě domu čp. 31 fyzicky napadl Z. E. a způsobil jí lehké zranění s dobou léčení do 29. 6. 1987; rozsudkem okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 25. 5. 1987 sp. zn. 3 T 367/87 byl odsouzen pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody na čtyři měsíce s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu jednoho roku. Prokurátor současně navrhl, aby soud vydal ve věci trestní příkaz, kterým by obviněný byl uznán vinným tímto přečinem a byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na jeden měsíc se zařazením do první nápravně výchovné skupiny.

Okresní soud trestním příkazem ze dne 29. 1. 1988 sp. zn. 3 T 13/88 uznal obviněného vinným shora uvedeným přečinem, uložil mu nepodmíněný trest odnětí svobody na jeden měsíc, avšak v rozporu s návrhem prokurátora zařadil obviněného pro výkon trestu do druhé nápravně výchovné skupiny podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. Obviněný podal proti trestnímu příkazu v zákonné lhůtě odpor, takže trestní příkaz byl zrušen a věc byla projednána v hlavním líčení (§ 314g odst. 2 tr. ř.).

Rozsudkem okresního soudu ze dne 21. 3. 1988 sp. zn. 3 T 13/88 byl obviněný rovněž uznán vinným shora uvedeným přečinem a byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na dva měsíce se zařazením pro jeho výkon do druhé nápravně výchovné skupiny. Rozsudek nabyt právní moci dne 25. 5. 1988.

Proti tomuto rozsudku podal ministr spravedlnosti ČSR stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného. Namítl, že již vydáním trestního příkazu byl porušen zákon, neboť obviněnému nebyl uložen trest v souladu s návrhem prokurátora. Navíc pak rozsudkem byl obviněnému uložen v rozporu s ustanovením § 314g odst. 3 tr. ř. trest přísnější než zrušeným příkazem. Kromě toho podle názoru stížnosti pro porušení zákona soud nijak nereagoval na tvrzení svědkyně Z. E., že v přípravném řízení nebyla před výslechem poučena o právu odepřít výpověď, které měla jako družka obviněného. V hlavním líčení v rozporu s ustanovením § 211 odst. 3 tr. ř. tuto výpověď přečetl a vycházel z ní v odsuzujícím rozsudku. Ministr spravedlnosti ČSR proto navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil porušení zákona v neprospěch obviněného, aby napadený rozsudek zrušil a dále aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud ČSR z podnětu stížnosti pro porušení zákona přezkoumal v rozsahu uvedeném v § 267 odst. 1 tr. ř. napadený rozsudek okresního soudu v Mladé Boleslavi a řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že zákon byl porušen v neprospěch obviněného v rozsahu namítaném stížností pro porušení zákona.

V průběhu přípravného řízení konaného jednak pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1 písm. a) tr. zák., jednak pro přečin podle § 9 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb., byl k tomuto přečinu vyslechnut jednak obviněný, jednak svědkyně Z. E. Obviněný uvedl, že poškozenou při hádce slabě strčil do břicha a protože byla v jiném stavu, odvezla ji pak sanita na pozorování, kde byla asi tři dny. Svědkyně Z. E. v přípravném řízení před výslechem uvedla, že u ní obviněný bydlí, nebyla však výslovně dotázána, zda mezi nimi je vztah druha a družky. V této výpovědi svědkyně uvedla, že obviněný ji v hádce udeřil rukou do podbřišku, bolelo ji to, a proto řekla dceři J. Ž., aby zavolala orgány VB. Podle lékařské zprávy se poškozená dne 27. 6. 1987 v 16.00 hod. dostavila k vyšetření na ženském oddělení NsP Mladá Boleslav a uvedla, že byla udeřena druhem do podbřišku a že od té doby

má v těchto místech bolesti. Byla vyšetřena a přesto, že nebylo zjištěno zranění, byla hospitalizována do 29. 6. 1987.

V hlavním líčení obviněný uvedl, že poškozenou nenapadl. Potom byl přečten podle § 207 odst. 2 tr. ř. protokol o jeho výpovědi z přípravného řízení. K tomu obviněný uvedl, že si protokol napsali příslušníci VB podle svého. Svědkyně Z. E. byla v hlavním líčení poučena jako družka obviněného o právu odepřít výpověď podle § 100 odst. tr. ř. a poněvadž tohoto práva nevyužila, také podle § 101 odst. 1 tr. ř. Uvedla, že obviněný ji neuhodil, pouze nadával na děti. Proto žádala dceru, aby zavolala příslušníky VB. Když ti přijeli, řekla jim, že ji obviněný uhodil do břicha, oni zavolali sanitu. Neuměla soudu vysvětlit, proč příslušníkům VB uvedla nepravdu o tom, že ji obviněný uhodil. Potom soud v hlavním líčení podle § 211 odst. 2 písm. b) tr. ř. přečetl protokol o výpovědi svědkyně z přípravného řízení. Svědkyně k tomu uvedla, že do protokolu to bylo na VB napsáno podle obsahu lékařské zprávy, ona věděla, co je v protokole napsáno. Dále v hlavním líčení přečtena výše zmíněná lékařská zpráva, další zprávy k osobě obviněného a rozsudek ve věci 3 T 367/87 téhož soudu.

Přípravnému řízení je třeba vytknout, že po sdělení svědkyně Z. E., že u ní obviněný žije, mělo být zjišťováno, zda v jejich případě jde o vztah druha a družky. Po objasnění této důležité okolnosti měla být svědkyně poučena podle § 100 odst. 1 tr. ř. o právu odepřít výpověď. Poněvadž se tak nestalo, nebylo možno protokol o této výpovědi přečíst v hlavním líčení z důvodů uvedených v § 211 odst. 2 písm. b) tr. ř. Z ustanovení § 211 odst. 3 věta první tr. ř. vyplývá, že protokol o výpovědi svědka, který má právo odepřít výpověď podle § 100, je možno jen za předpokladu, že před výsledkem, jehož se protokol týká, byl o svém právu řádně poučen a výslovně prohlásil, že ho nepoužívá. Tato část ustanovení § 211 odst. 3 tr. ř. platí obecně nejen pro případ čtení protokolu o výpovědi svědka uvedený v § 211 odst. 3 věta druhá tr. ř. (tj. pro případ, jestliže svědek odepřel vypovídat u hlavního líčení), ale i pro další případy uvedené v § 211 odst. 1 a odst. 2 tr. ř. To lze dovodit z výslovného znění první věty ustanovení § 211 odst. 3 tr. ř. Protokol o výpovědi svědkyně Z. E. z přípravného řízení byl proto jako důkaz v hlavním líčení nepoužitelný a nebylo možno z něho vycházet při zjišťování skutečného stavu věci v napadeném rozsudku. Jako důkaz pak zůstává k dispozici výpověď obviněného z hlavního líčení, ale i z přípravného řízení, která byla v hlavním líčení správně přečtena podle § 207 odst. 2 tr. ř., a dále lékařská správa. S ohledem na výše vysvětlenou nepoužitelnost protokolu o výpovědi svědkyně Z. E. z přípravného řízení bylo nutno dokazování ve věci doplnit výsledkem svědkyně J. Ž., dcery poškozené, která na pokyn poškozené volala příslušníky VB.

Podle § 314e odst. 1 písm. b) tr. ř. je možno vydat trestní příkaz mj. tehdy, je-li jím uložen trest navržený prokurátorem. V této věci se tak nestalo. Prokurátor navrhl vydání trestního příkazu s tím, aby obviněnému byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na jeden měsíc se zařazením pro jeho výkon do první nápravně výchovné skupiny. Jestliže soud nehodlal tomuto návrhu zbytku vyhovět, měl věc projednat v hlavním líčení.

Jestliže pak v důsledku včas podaného odporu proti vydanému trestnímu příkazu soud ve věci rozhodl v hlavním líčení rozsudkem, nesměl obviněnému uložit trest, než jaký mu byl uložen trestním příkazem, ledaže by se skutkový stav na základě dokazování změnil.

Z odůvodnění rozsudku je zřejmé, že proti vydanému trestnímu příkazu se v hlavním líčení skutkový stav nikterak nezměnil v neprospěch obviněného. Proto rozsudkem uložený nepodmíněný trest odnětí svobody na dva měsíce nesměl být obviněnému uložen (§ 314g odst. 3 tr. ř.).